Työ ja turva -osasto/EK/ea 9.2.2021

Eduskunnan hallintovaliokunta
HaV@eduskunta.fi

Hallituksen esitys eduskunnalle laiksi kausityölain muuttamisesta.

Hallituksen esityksessä ehdotetaan muutettavaksi lakia kolmansien maiden kansalaisten maahantulon ja oleskelun edellytyksistä kausityöntekijöinä työskentelyä varten.

Esityksen tavoitteina on helpottaa kausityöntekijän mahdollisuutta vaihtaa työnantajaa, pienentää kausityönantajien hallinnollista taakkaa työntekijätietojen ilmoittamisen osalta sekä helpottaa maahan palaavien kausityöntekijöiden lupamenettelyä. Esityksessä on otettu huomioon myös ulkomaisen työvoiman hyväksikäytön ehkäisy.

SAK kannattaa esitystä, jossa kausityölakia ehdotetaan muutettavaksi siten, että kausityöntekijän mahdollisuus vaihtaa työnantajaa Suomessa ollessaan helpotetaan. Tällä vähennettäisiin hyväksikäytön vaaraa, jolle kausityöntekijät voivat altistua, jos he ovat yhteen työnantajaan sidottuja. Hallituksen esityksen mukaan kausityöntekijälle, joka haluaisi lisätä voimassa olevaan kausityöhön oikeuttavaan lupaansa uuden työnantajan, Maahanmuuttovirasto antaisi todistuksen työnteko-oikeuden laajentumisesta ja lisäisi voimassa olevaan kausityöhön oikeuttavaan lupaan uuden työnantajan, joka sitoutuu lainmukaisiin vähimmäistyöehtoihin. Työnantajan tulisi sitoutuu 8 §:ssä säädettyihin työehtoja ja majoitusta koskeviin edellytyksiin. SAK pitää erittäin tärkeänä, että muutoksilla voidaan parantaa kausityöntekijöiden oikeudellista asemaa ja pienentää hyväksikäytön riskiä.

SAK kannattaa lähtökohtaisesti hallituksen esitystä helpottaa ja sujuvoittaa kausityöntekijöiden maahan paluuta, mutta suhtautuu epäilevästi siihen, että maahan kausityöhön palaavan kolmannen maan kansalaisen ei tarvitsisi esittää selvityksistä työehdoista, mikäli palataan aiemman työnantajan palvelukseen. Esityksessä lukee, että jos kolmannen maan kansalainen on työskennellyt Suomessa kausityössä ainakin kerran kausityöhön oikeuttavan lupahakemuksen tekemistä edeltäneiden viiden vuoden aikana ja oleskelunsa ajan noudattanut kausityölaissa säädettyjä kausityönteon edellytyksiä, hänen ei tarvitsisi uudestaan esittää selvitystä työehdoista. Muutosesityksen edellytyksenä on, että, että kausityöntekijä palaa aiemman työnantajan palvelukseen, ja työnantaja antaisi vakuutuksen työehtojen lainmukaisuudesta ja ilmoittaisi työhön sovellettavan työehtosopimuksen. SAK katsoo, että selvitys työehdoista olisi kuitenkin syytä esittää. Vaikka työnantajayritys olisi sama kuin aikaisemmin, on mahdollista, että viiden vuoden aikana sen omistajat ovat vaihtuneet, ja sitä myötä koko tilanne mahdollisesti muuttunut.

Työ ja turva -osasto/EK/ea 9.2.2021

Suomalaisen vuokratyön salliminen esitettiin nostettavaksi selkeämmin esiin, koska aiemmin vuokratyötä ei ole sallittu. Kansallisen vuokratyön kielto on koettu ongelmaksi kausityövoiman joustavan käytön kannalta. SAK esittää huolensa vuokratyön sallimisesta kausityössä, koska vuokratyössä työvoiman hyväksikäyttö on helpompaa ja työntekijä siten haavoittuvassa asemassa.

Esityksen tarkoituksena on myös pienentää kausityönantajien hallinnollista taakkaa siten, että työnantaja, joka palkkaa useita samaan aikaan maahan tulevia kausityöntekijöitä samanlaiseen työhön, voisi antaa kausityölain edellyttämät vakuutukset ja työehtosopimusta koskevat tiedot yhdellä asiakirjalla nimeltä mainittuja kausityöntekijöitä koskien. SAK ei näe tässä suuria ongelmia, ottaen huomioon, että kausityön noudattamisen laiminlyövään työnantajaan kohdistettuja seuraamuksia tarkennettaisiin samanaikaisesti. Lain 20 §:ään lisättäisiin säännös seuraamuksen kohdistamisesta myös yrityksen tai yhteisön vastuuhenkilöihin. Tarkennuksella estettäisiin se, että kausityölain velvoitteita vakavasti laiminlyönyt henkilö voisi kiertää säännöksen jatkamalla kausityölain mukaisten kausityöntekijöiden käyttöä omistamansa tai hallitsemansa muun yrityksen kautta.

Suomen Ammattiliittojen Keskusjärjestö SAK ry

Lisätiedot Maahanmuuttopolitiikan asiantuntija Eve Kyntäjä, eve.kyntaja@sak.fi , puhelin 0400 513 162.